

Protokoll fört vid det sjuttiosjätte sammanträdet med styrelsen för Stiftelsen för Strategisk Forskning den 16 juni 2006

Mötet genomfördes på stiftelsens kansli, World Trade Center, Stockholm.

Deltagande ledamöter

Lena Hjelm-Wallén, ordförande
Karin Caldwell
Ulla Grönlund
Peter Hjalmarsson (ej §§ 11, 12)

Göran Johnsson
Carola Lemne
Lennart Låftman
Christer Ovrén

Anmäلت förhinder

Lars Björck
Tuula Teeri
Jan Uddenfeldt

Deltagare från kansliet

Lars Rask, VD,
Björn Brandt, vice VD
Anders Sjölund, planeringschef
Inger Florin

Ingvar Isfeldt, informationssekreterare,
sekreterare vid sammanträdet
Olof Lindgren
Henryk Wos

Adjungeringar

§ 5 Olof Sjöström
§ 7 Enrico Deiaco, Peter Schilling
§ 9 Måns Collin

§ 1 Fastställande av dagordning

Den utsända dagordningen godkändes.

§ 2 Val av justerare, föregående mötes protokoll, ev jäv och adjungeringar

Karin Caldwell utsågs att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

Protokoll från styrelsens 75:e sammanträde hade sänts ut inför sammanträdet. Protokollet lades med godkännande till handlingarna.

Inga jäv anmäldes.

Övriga deltagare i sammanträdet adjungerades enligt deltagarförteckning. Olof Sjöström, Kapitalutskottets ordförande, adjungerades därutöver under §§ 1 – 4 och 6 – 7.

§ 3 Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation

En förteckning över beslut fattade med stöd av delegation hade bifogats kallelsen (bilaga 1).

§ 4 **Aktuell plan för programverksamhet och budget 2006**

Ett stort antal av stiftelsens program upphör under 2007 – 08. Programmen rekviderade i inledningsskedet lägre belopp än beräknat och kommer antagligen i gengäld att anhålla om förlängd dispositionstid.

En programbudget och en grafisk presentation av pågående program och beslutade utlysningar hade bifogats kallelsen. Enligt dessa finns visst utrymme för nya insatser redan innevarande år och för 2007 är endast fortsättningen av programmet Framtidens Forskningsledare II inbokad. Posten på 290 milj kr för 2008, avseende en ny utlysning av strategiska forskningscentra, är en intention från den förra styrelsen som nuvarande styrelse inte är bunden av.

VD föreslår att styrelsen under hösten antar en plan för den fortsatta verksamheten.

Föredragande var: Lars Rask

I diskussionen framfördes önskemål om att den grafiska presentationen – som avses uppdateras inför varje sammanträde – i fortsättningen skall kompletteras med uppgifter om belopp.

Styrelsen *beslutar*

att godkänna rapporten.

§ 5 **Stiftelsens kapitalförvaltning – rapport från Kapitalutskottet**

Under 2005 uppgick stiftelsens förräntning till 22 %. Under första kvartalet 2006 ökade kapitalets marknadsvärde med ytterligare 5 % och uppgick vid ingången av maj månad till 10 579 milj kr. Under 2005 – 06 har risknivån successivt minskats genom överföring av medel från aktier till räntebärande placeringar och vid ingången av maj månad utgjorde de räntebärande placeringarna 40 % av stiftelsens kapital.

Aktieportföljen screenas fortlöpande med avseende på stiftelsens etiska regler och dialogen med aktuella företag sköts av etikkonsulten.

En orientering om olika placeringsformer gavs.

Föredragande var: Olof Sjöström, ordförande i Kapitalutskottet

Styrelsen *beslutar*

att godkänna rapporten.

§ 6 **Stiftelsens beredningsorganisation**

VD har efter diskussion inom kansliet utarbetat ett förslag till ny beredningsorganisation som understödjer implementeringen av den nya strategin. Två olika modeller redovisades.

Den ena modellen innebär att fyra strategigrupper med vardera cirka åtta ledamöter inrättas inom områdena

- Bioteknik, läkemedelsutveckling och medicinsk teknik
- Informations-, kommunikations- och systemteknik – mjukvara
- Informations-, kommunikations- och systemteknik – hårdvara
- Materialutveckling – inklusive biomaterial

Det gäller också att hitta kopplingar mellan grupperna. Som sekreterare i respektive grupp föreslås en yngre forskare som friköps på 20 %.

Den andra modellen utgörs av en sant mångvetenskaplig strategigrupp bestående av 10 – 12 personer med bred kompetens. Som sekreterare i denna grupp föreslås en person på stiftelsens kansli. Denna grupp skulle kunna generera helt nya förslag till insatser.

VD föreslår att båda modellerna implementeras parallellt. VD föreslår vidare att alla befintliga programkommittéer skall fortsätta sitt arbete under återstoden av respektive programs livslängd, men att programkommittén för strategiska forskningscentra inom livsvetenskaperna avvecklas hösten 2006 samt att en ad hoc-grupp, bestående av forskare med lämpliga kompetenser, tillsätts hösten 2007 för att förbereda halvtidsutvärderingen av samtliga nyinrättade 17 strategiska forskningscentra.

Föredragande var: Lars Rask

I diskussionen berördes eventuell utländsk representation i beredningsgrupperna. Det internationella perspektivet kan också förstärkas genom att grupperna gör besök utomlands. Stiftelsens forskningskollegium utgör en bra referensgrupp och kommer att behållas, bland annat för kontinuiteten.

Styrelsen *beslutar*

- att inrätta beredningsorganisationen enligt VD:s förslag, samt
- att uppdraga åt VD att tillse att strategigrupperna tillsätts och inleder sitt arbete under hösten 2006. Ordförande i respektive grupp utses av styrelsen och ledamöterna utses av stiftelsens ordförande och VD enligt stiftelsens delegationsordning.

§ 7 Utvärdering och uppföljning

7 a Slututvärderingar av programmen FPIRC och ECSEL (fallstudier)

Stiftelsen inledde under 2005 slututvärderingar av avslutade program. I en första omgång har sex fallstudier beställts och ytterligare ett antal kommer att upphandlas inom kort. Syftet med fallstudierna är att ge en bild av hur enskilda program på olika sätt har bidragit till svensk forskning och ytterst till stiftelsens fullgörande av stadgans skrivning om att stärka Sveriges konkurrenskraft.

Två av de sex först upphandlade fallstudierna är klara och hade bifogats kallelsen, nämligen Forest Product Industry Research College, FPIRC, respektive Excellence Center in Computer Science and Systems Engineering in Linköping, ECSEL.

Föredraganden gav en kort historik och presenterade de viktigaste slutsatserna från utvärderingarna.

Föredragande var: Olof Lindgren

I diskussionen efterfrågades en internationell jämförelse liksom fler intervjuer av industrirepresentanter samt en patentanalys. Det avgörande är att lära sig vilka faktorer som styr framgång. Utvärderingarna med åtföljande slutsatser bör presenteras på stiftelsens webbplats, men först sedan alla genomförts och hela processen är klar.

7 b Beredningsprocessen för strategiska forskningscentra (SFC) – lägesrapport från följeforskningsprojektet

Stiftelsen har engagerat SISTER för att genom följeforskning följa de strategiska forskningscentra som inrättades i december 2005. Följeforskningen kommer framförallt att belysa uppbyggnaden av de olika SFC, genomförandet av deras verksamhet och deras samverkan med samhället utanför högskolan. En första avrapportering kommer att ske i början av 2007.

I tillägg till följeforskningsuppdraget har SISTER också fått i uppdrag att granska själva beredningsprocessen. En muntlig redovisning av huvudintrycken från beredningsprocessen lämnades. En skriftlig rapport kommer att presenteras under hösten.

Som utgångspunkter för granskningen av beredningsprocessen har SISTER valt följande: strategisk forskning som ett nytt forskningsparadigm, forskningsfinansiering som forskningsproblem samt processororienterad beslutsteori.

SISTER tittar bland annat på hur formella och informella bedömningar relaterar till utformningen av bedömningsprocessen, hur intressekonflikter har hanterats under processens gång och vilken påverkan olika bedömningsformer har haft på de olika stegen i bedömningsprocessen. Ett sammanfattande omdöme så här långt är att processen är väl genomförd med en relevant mix av bedömningsformer och såväl

formella som informella bedömningsgrunder. Noteras kan att de utvärderades egen bild samvarierar med den analys som SISTER gjort.

Föredragande var: Enrico Deiaco och Peter Schilling, SISTER

7 c   *Analys av utfallet av medelsfördelningen för strategiska forskningscentra (SFC)*

Vid styrelsemötet den 27 – 28 april 2006 redovisades en analys av utfallet av medelsfördelningen inom programmet strategiska forskningscentra. Vid diskussionen påtalades vissa ofullständigheter och felaktigheter i analysen av utfallet och styrelsen beslutade att återremittera analysen till kansliet för översyn.

En reviderad rapport – kompletterad med uppgifter om förädlingsvärdet hos telekommunikationsindustrin och dess FoU-andel – hade bifogats kallelsen.

Föredragande var: Anders Sjölund

Styrelsen *beslutar*

att   godkänna samtliga rapporter under § 7.

§ 8   Forskningsprogram i samarbete med olika finansiärer

8 a   *Kroniska inflammationer*

Vid styrelsemötet den 27 – 28 april 2006 beslutade styrelsen att, under förutsättning att Invest in Sweden Agency, KK-stiftelsen, Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse, Reumatikerförbundet, VINNOVA och Vårdalstiftelsen tillsammans bidrar med minst 80 milj kr, avsätta totalt 20 milj kr för att tillsammans med medfinansiärerna utlysa programmet *Kroniska inflammationer* att löpa under fem år fr o m 2007.

Beslut om bidrag till programmet föreligger från Invest in Sweden Agency, KK-stiftelsen, Reumatikerförbundet, VINNOVA och Vårdalstiftelsen. Sammanlagt bidrar dessa med 65 milj kr. Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse har efter SSF:s beslut anmält att man inte avser att delta i utlysningen. SSF:s förbehåll är därmed inte uppfyllt, även om bortfallet delvis kompenseras av att VINNOVA ökat sitt bidrag till 25 milj kr. Om stiftelsen står fast vid sitt tidigare beslut att bidra med 20 milj kr, kommer dock ett program av samma storleksordning, som tidigare tänkt – 85 milj kr i stället för 100 milj kr – att kunna genomföras. VD föreslår därför att stiftelsen ändrar sitt tidigare beslut och beslutar att bidra med 20 milj kr under de nya förutsättningarna. De andra förbehåll som styrelsen diskuterat och fastställt vid sitt föregående sammanträde, bland annat avseende ansökningstiden, bör naturligtvis kvarstå oförändrade och inga invändningar har framförts från övriga medverkande finansiärer.

Föredragande var: Lars Rask

8 b   *Visualisering*

Beträffande programmet *Visualisering* gäller samma förhållande som för programmet *Kroniska inflammationer* med den skillnaden att programmets volym torde komma att minska från 100 milj kr till cirka 80 milj kr. KK-stiftelsen har beslutat att utöka sitt bidrag till programmet till 30 milj kr. VINNOVA har ännu inte fattat sitt beslut men beslutsförslaget är att man avser att bidra med 20 milj kr.

VD föreslår därför att stiftelsen ändrar sitt tidigare beslut och beslutar att bidra med 20 milj kr under de nya förutsättningarna. De andra förbehåll som styrelsen diskuterat och fastställt vid sitt föregående sammanträde bör naturligtvis kvarstå oförändrade och inga invändningar har framförts från övriga medverkande finansiärer.

Föredragande var: Lars Rask

Styrelsen *beslutar*

att   under de förutsättningar som redovisas ovan bidra till programmen *Kroniska inflammationer* respektive *Visualisering* med vardera högst 20 milj kr för program som löper under fem år fr o m 2007, samt

att uppdra åt VD att bevaka stiftelsens intressen i bägge programmen och vidta nödvändiga åtgärder för att syftet med stiftelsens deltagande skall uppnås.

§ 9 Insatser för svensk processindustri

Styrelsen beslutade den 6 april 2005 att bemyndiga VD att inrätta en arbetsgrupp för att belysa behov och inriktning av stiftelsens stöd till forskning av stor betydelse för svensk processindustri. Gruppen har haft åtta möten under hösten och våren och dessutom genomfört en workshop med deltagare från industri och akademi i slutet av april.

Arbetsgruppen föreslår inrättande av ett Processindustriellt centrum med ett utlysningförfarande i två steg, där steg 1 går ut på att identifiera potentiella mottagare och steg 2 avser en riktad utlysning. Arbetsgruppen menar också att avnämarna bör satsa minst lika stora resurser som stiftelsen.

Föredragande var: Måns Collin, arbetsgruppens ordförande

I diskussionen ifrågasattes om kompetensen i Sverige är så svag som arbetsgruppen gör gällande. Kompetens finns även om den är utspridd och förutsättningar för att bygga en konstellation bör finnas. Områdets strategiska betydelse för Sverige betonades liksom kravet på att industrin ställer upp med resurser i reda pengar. Arbetsgruppens förslag lägger stor vikt vid utbildningsinsatser. Dessa bör tonas ned och fokus flyttas mot forskning.

Styrelsen *beslutar*

att avsätta högst 60 milj kr för en utlysning i enlighet med VD:s förslag och styrelsens diskussion, varvid särskilt tyngdpunktsförskjutningen från utbildning mot forskning och kravet på medfinansiering från avnämarsidan skall beaktas, samt

att bemyndiga VD att dels tillsätta en beredningskommitté för detaljerad utformning av utlysningen, dels låta genomföra den enligt riktlinjerna i beslutspromemorian.

§ 10 Internationellt samarbete

Ett diskussionsunderlag med förslag till riktlinjer för stiftelsens internationella samverkan hade bifogats kallelsen. Grunddragen i dessa är 1. att stiftelsen förutsätter att alla forskare har internationellt samarbete, varför särskilt stöd för detta inte kan påräknas, och 2. att begränsade insatser kan göras om det internationella samarbetet gagnar Sverige.

VD föreslår också att stiftelsens totala satsning på internationella samverkansprogram inte bör överstiga 20 milj kr per år och att stiftelsen av arbetsmässiga skäl hellre bör satsa på färre och större program än fler och mindre.

Föredragande var: Lars Rask

Det noterades att budgetramen för internationellt samarbete sedan tidigare är 15 milj kr per år och att den hitintills inte utnyttjats fullt ut. Den kan i stiftelsens budget eventuellt föras samman med andra ospecificerade mindre poster.

Styrelsen *beslutar*

att godkänna riktlinjerna för internationellt samarbete.

§ 11 Information och meddelanden

Inkomna ärenden

En förteckning över nya ärenden under beredning per den 31 maj hade bifogats kallelsen.

Stiftelsens kapital

Stiftelsens totala förmögenhet den 30 april 2006	10 479 milj kr
Beviljade ej utbetalda anslag vid årsskiftet 2005/06	2 250 milj kr
Nya åtaganden under 2006	222 milj kr
Utbetalt t o m den 30 april 2006	148 milj kr.

Kanslibesök och presentationsprogram i Lund, Göteborg och Linköping

Besöken genomfördes i maj med stort deltagande på samtliga platser. Möte har också ägt rum med ledningen för Uppsala universitet. Där hölls dock ingen publik presentation.

Forskningsprogram inom Medicinsk teknik för bättre hälsa

Vid ett möte den 17 maj mellan SSF:s VD, VINNOVA:s vice GD Karin Markides samt VR:s huvudsekreterare Arne Johansson och Håkan Billig utarbetades detaljerna för utlysningen av forskningsprogrammet inom Medicinsk teknik för bättre hälsa. Programmet skall löpa under 5 år med en halvtidsutvärdering efter 3 år. Varje finansiär bidrar med 15 milj kr för de första 3 åren och därefter med maximalt 10 milj kr för de påföljande två åren, beroende av halvtidsutvärderingen.

Utlysningen kommer att hanteras av VR och annonserades den 12 juni. Utlysningen avser dels projektbidrag för unga forskare om 1,5 milj kr/år, dels rambidrag om 2 – 5 milj kr/år. Ansökningarna kommer att bedömas av en panel med tentativt sex utländska ledamöter och en svensk representant.

Forskningsprogram inom miljöanpassad produktframtagning tillsammans med MISTRA

Arbetet med SSF:s och Mistras gemensamma program inom miljöanpassad produktframtagning fortskrider enligt plan. Programmet har fått namnet ProEnviro och information om satsningen pågår. Artiklar har publicerats i Ny Teknik, 10 maj respektive Teknik & Vetenskap den 16 juni. Kommunikationsplan är under utarbetande och webbplatsen www.proenviro.se har börjat byggas.. Utlysningen planeras ske i mitten av juni med sista ansökningssdag i mitten av oktober. Arbetet med bemanning av styrelse och industriellt respektive vetenskapligt råd samt utformning av avtal m m pågår.

Beredningskommittén för Framtidens forskningsledare (INGVAR III)

Ledamöter har utsetts av stiftelsens ordförande och VD enligt förteckning som hade bifogats kallelsen.

Aktuell pressbevakning

Pressklipp från perioden efter närmast föregående styrelsemöte hade bifogats kallelsen.

Annonsering av två tjänster vid stiftelsens kansli

Med anledning av pensioneringar vid stiftelsens kansli har tjänsten som kanslichef respektive en handläggartjänst utannonserats. De beskrivningar som finns på stiftelsens webbplats hade bifogats kallelsen. Spridning av informationen till personer som kan vara lämpade och intresserade uppmuntrades.

Rektor vid Chalmers

Anmälades att stiftelsens tidigare styrelseledamot Karin Markides utsetts till rektor för Chalmers tekniska högskola.

§ 12 Övriga frågor

Nästa styrelsesammanträde

Styrelsens nästa sammanträde äger rum på Uppsala universitet och avses inrymma studiebesök.

Styrelsen beslutar

att sammanträdet skall äga rum den 26 september 2006 kl 09 – 21.

Ingvar Isfeldt
sekreterare vid sammanträdet

Karin Caldwell
vald justerare

Lena Hjelm-Wallén
ordförande